

|                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                 |    |
|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|----|
| <b>Studij</b>                     | <b>DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ ARHEOLOGIJE</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                 |    |
| <b>Naziv kolegija</b>             | <b>BRODOVI I PLOVIDBA U SREDOZEMLJU KROZ POVIJESNA RAZDOBLJA</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                 |    |
| <b>Status kolegija</b>            | izborni                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |    |
| <b>Godina</b>                     | I.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Semestar</b> | I. |
| <b>ECTS</b>                       | 5                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                 |    |
| <b>Nastavnici i/ili suradnici</b> | doc. dr. sc. Irena Radić Rossi / Mate Parica, dipl. arheolog                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                 |    |
| <b>Ishodi učenja</b>              | <p>Nakon uspješnog svladavanja nastave i polaganja ispita studenti će vladati:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>o osnovnim znanjem o brodu i njegovim svojstvima;</li> <li>o poznavanjem plovila i plovni putova u Sredozemlju tijekom raznih povijesnih razdoblja;</li> <li>o poznavanjem pisanih, slikovnih i arheoloških izvora koji se koriste za proučavanje brodova.</li> </ul> <p>Studenti će prepoznavati:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>o tipove brodova i njihovu namjenu;</li> <li>o faktore koji uvjetuju razvoj brodogradnje;</li> <li>o faktore koji utječu na promjenu oblika brodova i tehnika brodogradnje.</li> </ul> <p>Studenti će razumjeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>o razvoj trgovačkih brodova;</li> <li>o razvoj ratnih brodova;</li> <li>o nužnost proučavanja svih dostupnih arheoloških i povijesnih izvora.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                 |    |
| <b>Preduvjeti za upis</b>         | Upisan diplomski studij                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |    |
| <b>Sadržaj</b>                    | <p>Kolegij obrađuje problematiku plovidbe Sredozemljem od prapovijesti do novoga vijeka, uz isticanje specifičnosti kojima se odlikuju pojedina povijesna razdoblja. Uz svako razdoblje vezani su određeni tipovi trgovačkih i ratnih brodova, te specifične tehnike brodogradnje. Za ilustraciju navedene problematike koriste se poglavito arheološki nalazi, ali i pisani izvori i slikovni prikazi.</p> <p>Kolegij upoznaje studente s bogatom sredozemnom baštinom drvene brodogradnje i uvodi ih u složenu problematiku razvoja trgovačkih i ratnih brodova, koja za pojedina povijesna razdoblja predstavlja još uvijek veliku nepoznanicu. Kod studenata se razvija zanimanje za proučavanje brodova i brodogradnje te za daljnje usvajanje znanja iz toga područja.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                 |    |
| <b>Ispitna literatura</b>         | <p>Arnaud, P. 2005. <i>Les routes de la navigation antique. Itinéraires en Méditerranée</i>. Paris: Éditions Errance.</p> <p>Basch, L. 1987. <i>Le musée imaginaire de la marine antique</i>. Athens: Hellenic Institute for the Preservation of Nautical Traditions.</p> <p>Bass, G. F. 1972. <i>A History of Seafaring Based on Underwater Archaeology</i>. London: Thames and Hudson.</p> <p>Brusić, Z. 1970. Problemi plovidbe Jadranom u prethistoriji i antici. <i>Pomorski zbornik</i> 8: 549-568.</p> <p>Casson, L. 1995 (1971). <i>Ships and Seamanship in the Ancient World</i>. Baltimore: The Johns Hopkins University Press.</p> <p>Jurišić, M. 1983. Prilog poznavanju ilirskog brodovlja na Jadranu do 2. st. pr.n.e. <i>Prinosi Odjela za arheologiju</i> 1: 5-15.</p> <p>Kozličić, M. 1997. Plovidba Jadranom 14.-16. stoljeća u putničkim izvješćima. <i>Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru; Razdio povijesnih znanosti</i> 35 (22): 257-279.</p> <p>Radić Rossi, I. 2010a. Plovidba Jadranom u grčko doba. u <i>Antički Grci na tlu Hrvatske, katalog izložbe</i>. Galerija Klovićevi dvori, Zagreb: 91-100.</p> <p>Wachsmann, S. 1998. <i>Seagoing Ships and Seamanship in the Bronze Age Levant</i>. Coleege Station &amp; London: Texas A&amp;M University Press &amp; Chatham.</p> |                 |    |

|                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Dopunska literatura</b>                      | <p>Bass, G. F. (Ed.). 2005. <i>Beneath the Seven Seas. Adventures with the Institute of Nautical Archaeology</i>. New York: Thames &amp; Hudson.</p> <p>Čače, S., A. Kurilić &amp; F. Tassaux (Eds.). 2006. <i>Les routes de l'Adriatique Antique; Géographie et économie</i>. Bordeaux - Zadar: Institut Ausonius - Sveučilište u Zadru.</p> <p>Glušćević, S. 1994. Brodolomi i brodarenje na istočnoj obali Jadrana od prapovijesti do 19. stoljeća. <i>Kaštelanski zbornik</i> 4: 25-60.</p> <p>Jurišić, M. 2000. <i>Ancient Shipwrecks of the Adriatic, maritime transport during the 1st and 2nd centuries AD</i>. Oxford: BAR International Series 828.</p> <p>Kozličić, M. 1990. <i>Historijska geografija istočnog Jadrana u starom vijeku</i>. Split: Književni krug.</p> <p>Kozličić, M. 1993. <i>Hrvatsko brodovlje / Croatian shipping / Le navi croate</i>. Split - Zagreb: Književni krug Split - AGM Zagreb.</p> <p>Parker, A. J. 1992. <i>Ancient Shipwrecks of the Mediterranean and the Roman Provinces</i>. Oxford: BAR International Series 580.</p> <p>Pomey, P. (Ed.). 1997. <i>La navigation dans l'antiquité</i>. Aix-en-Provence: Edisud.</p> <p>Vrsalović, D. 2011. <i>Arheološka istraživanja u podmorju istočnog Jadrana; Prilog poznavanju trgovačkih plovnih putova i gospodarskih prilika na Jadranu u antici (doktorski rad, Sveučilište u Zagrebu, 1979)</i>. Split: Književni krug.</p> |
| <b>Oblici provođenja nastave</b>                | <p>Nastava se izvodi putem predavanja popraćenih PowerPoint prezentacijama, uz korištenje knjiga, znanstvenih članaka, nacрта i brodskih maketa. Studenti se aktivno uključuju u predavanja putem pitanja i razgovora na odabrane teme.</p> <p>Studenti izrađuju seminarske radove putem kojih prezentiraju najvažnije projekte u području arheologije broda u zemlji i inozemstvu. Tijekom pripreme seminara zajednički se obrađuje propisana literatura, a studente navodi na daljnje samostalno istraživanje koje će im omogućiti kvalitetniju obradu zadane teme.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Način provjere znanja i polaganja ispita</b> | Usmeni ispit                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Jezik poduke</b>                             | Hrvatski                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Način praćenja kvalitete</b>                 | Studentske ankete                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

| IZVEDBENI PROGRAM<br>(NASTAVNI SADRŽAJI PO TERMINIMA) |                     |                                         |
|-------------------------------------------------------|---------------------|-----------------------------------------|
| <b>PREDAVANJA</b>                                     | <b>TERMIN</b>       | srijeda, 8:00-10:00                     |
|                                                       | <b>Prostorija</b>   | AP                                      |
|                                                       | <b>Konzultacije</b> | srijeda, 10:00-12:00, kabinet profesora |
| <b>SEMINAR</b>                                        | <b>TERMIN</b>       | srijeda, 19:00-20:00                    |
|                                                       | <b>Prostorija</b>   | AP                                      |
|                                                       | <b>Konzultacije</b> | srijeda, 10:00-12:00, kabinet profesora |
| <b>VJEŽBE</b>                                         | <b>TERMIN</b>       |                                         |
|                                                       | <b>Prostorija</b>   |                                         |
|                                                       | <b>Konzultacije</b> |                                         |

| PREDAVANJA                  |      |                                                                                                                            |
|-----------------------------|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| TERMIN                      | SATI | SADRŽAJ                                                                                                                    |
| 16. 10. 2013.<br>8:00-10:00 | 2    | <b>Pojam broda:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ definicija;</li> <li>➤ funkcija;</li> <li>➤ oblik.</li> </ul> |

|                                                        |   |                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------|---|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 23. 10. 2013.<br>8:00-10:00                            | 2 | <b>Pojam Sredozemlja:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- postanak i razvoj;</li> <li>- geografija Sredozemlja;</li> <li>- kulturna povijest Sredozemlja.</li> </ul>                                                        |
| 30. 10. 2013.<br>8:00-10:00                            | 2 | <b>Plovidba Sredozemljem tijekom kamenog doba:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- indirektni dokazi plovidbe;</li> <li>- modeli brodova i ostala evidencija.</li> </ul>                                                    |
| 6. 11. 2013.<br>8:00-10:00                             | 2 | <b>Najstarija plovila:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- monoksili;</li> <li>- splavi.</li> </ul>                                                                                                                         |
| 13. 11. 2013.<br>8:00-10:00                            | 2 | <b>Stari Egipat:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- tekstovi i ikonografski prikazi;</li> <li>- modeli brodova;</li> <li>- arheološki nalazi.</li> </ul>                                                                   |
| 20. 11. 2013.<br>8:00-10:00                            | 2 | <b>Plovidba Levantom tijekom bronzanog doba:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- minojsko pomorstvo;</li> <li>- ciparsko pomorstvo.</li> </ul>                                                                              |
| 27. 11. 2013.<br>8:00-10:00                            | 2 | <b>Plovidba Levantom tijekom bronzanog doba:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- mikensko pomorstvo;</li> <li>- arheološki nalazi.</li> </ul>                                                                               |
| 4. 12. 2013.<br>8:00-10:00                             | 2 | <b>Plovidba Levantom tijekom bronzanog doba:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Feničani.</li> </ul>                                                                                                                       |
| 11. 12. 2013.<br>8:00-10:00                            | 2 | <b>Plovidba Sredozemljem tijekom arhajskog i klasičnog grčkog doba:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pisani izvori;</li> <li>- slikovni prikazi;</li> <li>- arheološki nalazi.</li> </ul>                                |
| 18. 12. 2013.<br>8:00-10:00                            | 2 | <b>Velike flote helenističkog doba:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- uzroci nastanka brodova ogromnih dimenzija;</li> <li>- izgled brodova.</li> </ul>                                                                   |
| 8. 1. 2014.<br>8:00-10:00                              | 2 | <b>Liburnsko i ilirsko brodogradnja:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- lemb;</li> <li>- liburna;</li> <li>- serilia.</li> </ul>                                                                                           |
| 16. 1. 2014.<br>(nadoknada<br>za 1. 1.)<br>8:00-10:00  | 2 | <b>Rimska trgovačka flota:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vrste brodova;</li> <li>- pisani i slikovni izvori;</li> <li>- arheološki nalazi.</li> </ul>                                                                 |
| 22. 1. 2014.<br>8:00-10:00                             | 2 | <b>Rimska ratna flota i njezin razvoj tijekom kasne antike i srednjega vijeka:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- tipovi rimskih ratnih brodova;</li> <li>- bizantsko ratno brodogradnja;</li> <li>- Arapi.</li> </ul>     |
| 29. 1. 2014.<br>8:00-10:00                             | 2 | <b>Plovidba Sredozemljem u srednjem vijeku:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- tipovi brodova;</li> <li>- brodska oprema;</li> <li>- priručnici i traktati.</li> </ul>                                                     |
| 30. 1. 2014.<br>(nadoknada<br>za 15. 1.)<br>8:00-10:00 | 2 | <b>Plovidba Sredozemljem od 16. do 20. stoljeća:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- post-srednjovjekovni trgovački i ratni brodovi;</li> <li>- doba velikih jedrenjaka;</li> <li>- metalni brodovi</li> <li>- .</li> </ul> |

| Seminar                      |      |                                                                                                                                                                                    |
|------------------------------|------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| TERMIN                       | SATI | SADRŽAJ                                                                                                                                                                            |
| 16. 10. 2013.<br>19:00-20:00 | 1    | Terminologija 1: <ul style="list-style-type: none"> <li>- problematika i razvoj terminologije na hrvatskom jeziku</li> </ul>                                                       |
| 23. 10. 2013.<br>19:00-20:00 | 1    | Terminologija 2: <ul style="list-style-type: none"> <li>- betinska brodogradnja</li> </ul>                                                                                         |
| 30. 10. 2013.<br>19:00-20:00 | 1    | Terminologija 3: <ul style="list-style-type: none"> <li>- suvremena hrvatska brodograđevna terminologija</li> </ul>                                                                |
| 6. 11. 2013.<br>19:00-20:00  | 1    | Osnove brodskih konstrukcija: <ul style="list-style-type: none"> <li>- uzdužni elementi čvrstoće broda;</li> <li>- poprečni elementi čvrstoće broda;</li> <li>- oplata.</li> </ul> |
| 13. 11. 2013.<br>19:00-20:00 | 1    | Tradicionalne barke hrvatskog Jadrana 1: <ul style="list-style-type: none"> <li>- gajeta.</li> </ul>                                                                               |

|                                               |   |                                                                   |
|-----------------------------------------------|---|-------------------------------------------------------------------|
| 20. 11. 2013.<br>19:00-20:00                  | 1 | Tradicionalne barke hrvatskog Jadrana 2:<br>- bracara.            |
| 27. 11. 2013.<br>19:00-20:00                  | 1 | Tradicionalne barke hrvatskog Jadrana 3:<br>- guc.                |
| 16. 12. 2013.<br>19:00-20:00                  | 1 | Tradicionalne barke hrvatskog Jadrana 4:<br>- leut.               |
| 16. 12. 2013.<br>19:00-20:00                  | 1 | Tradicionalne barke hrvatskog Jadrana 5:<br>- batana, batela.     |
| 16. 12. 2013.<br>19:00-20:00                  | 1 | Tradicionalne barke hrvatskog Jadrana 6:<br>- ostale barke.       |
| 16. 1. 2013.<br>19:00-20:00                   | 1 | Centri tradicionalne hrvatske brodogradnje 1:<br>- Korčula.       |
| 16. 1. 2013.<br>19:00-20:00                   | 1 | Centri tradicionalne hrvatske brodogradnje 2:<br>- Betina.        |
| 16. 1. 2013.<br>19:00-20:00                   | 1 | Centri tradicionalne hrvatske brodogradnje 3:<br>- ostali centri. |
| 16. 1. 2013.<br>19:00-20:00                   | 1 | Modeli brodova 1:<br>- povijesni brodovi                          |
| Nadoknada<br>prema<br>dogovoru<br>19:00-20:00 | 1 | Modeli brodova 2:<br>- tradicijski brodovi                        |

#### UVJETI POHAĐANJA NASTAVE I POLAGANJA ISPITA

| UVJETI POHAĐANJA NASTAVE, POLAGANJA ISPITA I TERMINI ISPITA                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Uvjet pohađanja nastave: upisan kolegij</p> <p>Uvjet polaganja ispita: redovitost pohađanja nastave, seminarski rad</p> <p>Termini ispita: termini ispita bit će određeni tijekom siječnja 2014.</p> |